

[Kaj Hansen.]

gøre. Når nu Kommissionen har fundet ud af, at vores materialegodtgørelsesbestemmelser ikke passer og man foreslår et nyt kapital 6 A, som er i overensstemmelse med EFs direktiver, så synes jeg, til trods for den lange skrivelse, vi har fået fra ministeriet, hvori det lægger et vældigt arbejde i i og for sig at bortforklare det, at det er betydelig mere bureaukrati, der ligger i de nye bestemmelser end i de gamle.

Så må jeg lige sige for en ordens skyld, at det jo også er indbefattet i lovforslaget, at der kan oprettes nye toldsteder. Det har vi sådan set ikke noget imod, men nu er det jo kædet sammen med alt det øvrige.

Hjortlund Christensen (DR):

Forslaget om ændring af toldloven kan vi ikke medvirke til. Selv om der sker visse indskrænkninger med dette forslag, er EF-direktivet om aktiv forædling et bureaukrati uden sidestykke i al fald i dansk lovgivning, og det glæder mig da, at venstre, Danmarks liberale parti, har mærket sig dette punkt i lovforslaget og vil arbejde for at få det ændret.

I øvrigt kan jeg sige, at vi fra retsforbundets side har et større ønske, og det er at få toldloven totalt ophævet. Told har til opgave at beskytte erhvervslivet, at fordyre varerne, at befordre uproduktivt arbejde hos erhvervslivet og at opretholde en lovgivning, der koster enorme summer i drift, og så er den jo diskriminerende.

I øvrigt er dette lovforslag befordret af vort medlemskab af EF, og derfor kan jeg ikke nære mig for at bede tilhængerne af EF bemærke, at der er en årlig lønudgift på ca. 1 mill. kr., og dertil kommer de øvrige driftsomkostninger. Derfor må der være nogle, der har en dårlig smag i munden, når man tænker på hele propagandaen omkring EF, der ville nedsætte omkostningerne også i den retning.

Jens Møller (KrF):

Da mit partis ordfører på dette område desværre ikke kan være til stede i dag, skal jeg nøjes med at henvise til hans ordførertale ved den forrige førstebehandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg vil gerne takke for modtagelsen af forslaget. Jeg skal ikke på indeværende tidspunkt gå ind i en dybtgående diskussion om en række spørgsmål, som mest passende lader sig behandle i udvalget, men jeg kan måske klare

tre ting af, så vi slipper for det bureaukrati, der kan være forbundet med at lade dem passere udvalget, idet hr. Glensgård stillede to spørgsmål og hr. Bollmann stillede ét spørgsmål.

Hr. Glensgård stillede spørgsmål om eksportationsgebyret, og jeg forstod, at fremskridtspartiet ikke ganske kunne tage stilling til dette forslag. Men når man nu betænker, at det er fremsat alene med henblik på at opnå en rationaliseringsmæssig effekt, så vil jeg tro, at det skulle røre strenge, som ikke er fremskridtspartiet ukendt.

Derefter spurgte hr. Glensgård, om under tegnede kunne tænkes at stille strengere krav efter § 52 c, end hvad der måtte stilles af De europæiske Fællesskaber. Dertil kan jeg sige, at det kunne vi ikke tænke os.

Hr. Bollmann stillede et spørgsmål om de personalemæssige konsekvenser særlig i forbindelse med, forstod jeg, at Grønland på et givet tidspunkt skal inkorporeres under den gældende toldlovgivning. Der kan jeg også svare, at det er vores hensigt i så vidt omfang som overhovedet muligt at undgå at opbygge en særlig toldadministration i Grønland, idet hr. Bollmann også fra sit øvrige virke er bekendt med, at en stor del af arbejdet kan klares uden at involvere en selvstændig grønlandsk toldadministration heri. Det vil vi naturligvis forsøge i videst muligt omfang.

De øvrige spørgsmål vil jeg meget gerne vende tilbage til under udvalgsbehandlingen, og jeg håber, det kan lade sig gøre – på trods af at det er et stort, omfattende og ind imellem måske også meget detaljerigt forslag – at nå igennem med en hurtig behandling heraf.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning vedrørende beskatning af erhvervs-

virksomheders overførsel af værdier til medarbejderfonds [af Jens Møller m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 6. Fremsat 8/3 77).

Forslaget sættes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (*Kampmann*):

Jeg synes, det er et positivt træk, at det foreliggende forslag til folketingsbeslutning har til formål at lette indførelsen af økonomisk demokrati i erhvervsvirksomhederne, idet jeg ser forslaget klare motivering som værende at indføre økonomisk demokrati i erhvervsvirksomhederne. Hermed har jeg ikke taget stilling til, under hvilken form det skal ske, men jeg går ud fra som givet, at det er motiveringen, og det kan kun stemme én positivt.

Jeg er naturligvis enig med forslagsstillerne i, at vi må videre med disse overvejelser om økonomisk demokrati, og jeg har forstået, at det også er bevæggrunden for kristeligt folkeparti, at vi skal komme videre med disse drøftelser, og det er socialdemokraterne naturligvis enige i.

Når jeg har sagt dette, må jeg tilføje, at forslaget kun giver mig ret begrænsede muligheder for at bedømme de forestillinger, som forslagsstillerne gør sig om økonomisk demokrati, men det kan måske uddybes her under førstebehandlingen og under det videre udvalgsarbejde, hvortil vi tilsiger vores støtte.

Jeg vil dog nok sige, at min fornemmelse er, at det kan være en lidt bagvendt fremgangsmåde, når det her foreslås, at vi skal begynde med at give virksomhederne nogle nye skattemæssige fordele. For mig at se må det tegne sig således, at vi først må tage stilling til selve substansen i en ØD-ordnings indhold, og derefter må vi så tilpasse skattelovgivningen til en sådan substans. Derfor tror jeg, at meget væsentlige dele af substansen omkring ØD næppe ligger i forbindelse med en skatteminister og et skatteudvalg, men kommer til at ligge andre steder.

Hvad ØD-ordningens indhold angår, så tænker forslagsstillerne sig, at økonomisk demokrati skal søges indført på frivillig basis i de enkelte virksomheder. Det er vist ikke ukendt, at regeringens og socialdemokraternes tanker går i en noget anden retning, og den skepsis, jeg måtte have over for forslaget, skal også ses på denne baggrund.

Man kan måske forstå, at jeg ikke umiddelbart kan gå ind for forslaget, således som det

foreligger, men jeg vil meget gerne medvirke til en udvalgsbehandling, idet jeg fuldt ud anerkender bevæggrundene for at få gang i diskussionen om økonomisk demokrati.

Grünbaum (S):

Når forslagsstillerne i bemærkningerne til forslaget siger, at filosofien bag dette forslag er at lette vejen for erhvervsvirksomhederne til at indføre økonomisk demokrati, så er det nok at tage munden vel fuld. Tanken om at indføre økonomisk demokrati ved hjælp af frivillige og som oftest også skattebegunstigede ordninger på de enkelte virksomheder, går jo helt tilbage til tiden før 1. verdenskrig. Det var dengang, man rundt omkring og især i Amerika tog disse problemer op og troede, at man kunne løse det moderne samfunds industridemokratiske problemer ved at gennemføre sådanne ordninger.

Erfaringerne fra de mange år og fra de mange lande, hvor man har prøvet med dette, viser efter min opfattelse med al tydelighed, at der ikke på dette grundlag er skabt noget som helst, der blot med en lille smule rimelighed kan betegnes som økonomisk demokrati, hvis man vel at mærke ved økonomisk demokrati forstår, at man har fået en væsentlig medejendomsret for lønmodtagerne til produktionskapitalen og den dertil hørende medindflydelse og medbestemmelse i virksomhederne. Det er jo det, det drejer sig om. Der er ingen grund til at tro, at det her foreliggende forslag om en yderligere skattebegunstigelse – det er jo det, det går ud på – til virksomheder, der vil overføre midler til medarbejderfonds, vil ændre noget på dette billede.

Jeg er enig med ministeren i, at skal man hæfte forslaget op på begrebet økonomisk demokrati, så er fremgangsmåden med fremsættelse af et sådant skatteforslag noget bagvendt. Den ordning, vi allerede har i lov om særlig indkomstskat, og som vi stort set har haft i sin nuværende udformning siden 1958 – det vil jeg gerne gøre opmærksom på – giver en meget høj grad af skattefrihed netop i forbindelse med dannelsen af medarbejderfonds i de enkelte virksomheder.

Jeg er slet ikke enig med forslagsstillerne, når de i bemærkningerne siger, at den gældende skattemæssige ordning i mange tilfælde vil trække så store summer ud af en virksomhed, at denne vanskeligt vil kunne fortsætte. Det har faktisk ikke noget med virkeligheden at gøre. Der er jo allerede fra 1958-cirkulæret, der kom

[Grünbaum.]

lige efter gennemførelsen af udbyttedelingsloven, givet fradragsret for virksomhederne, både for det beløb, de overfører, og for den afgift, de skal betale.

Jeg vil også gerne gøre opmærksom på, at der jo er sket noget siden. Vi har ligningslovens § 7 A, vi har også ligningslovens § 14 F, og jeg ved ikke, om forslagsstillerne overhovedet har været opmærksom på disse ting. Vi har jo også i pensionsbeskatningsloven § 52, som giver meget fine skattemæssige muligheder for at overføre midler til medarbejderfonds, som ganske vist ikke har den karakter, der her er tale om.

Socialdemokratiet er ikke principielt – det vil jeg gerne understrege – modstander af medarbejderfonds i de enkelte virksomheder. Hvis vi var det, så havde vi jo ikke sammen med de radikale i 1957 gennemført loven om udbyttedeling og sociale fonds og heller ikke de forskellige skatteordninger, der begunstiger dannelsen af medarbejderfonds og udstedelsen af medarbejderaktier, sådan som det er sket både i 1958 og i de følgende år.

Om man nu skal gå endnu videre med skattebegunstigelser, fordi virksomhederne altså ikke har set noget særligt incitament til at lave disse ordninger, er jo så et spørgsmål. Vi stiller os altså tvivlende over for det. Vi tror ikke, at det er det skattemæssige her, den smule, der kan blive tale om, der afholder virksomhederne fra at gå den vej.

I øvrigt er der altså med ligningslovens § 7 A, ligningslovens § 14 F, og også pensionsbeskatningslovens § 52 skal nævnes i denne forbindelse, skabt ganske gode ordninger netop med hensyn til oprettelse af medarbejderfonds og for udstedelse af medarbejderaktier i virksomhederne. Der er jo også en række virksomheder, Sadolin & Holmblad og andre, som er gået i gang med dette, og der er vistnok en ganske god bevægelse på dette område i øjeblikket. At kalde dette for økonomisk demokrati vil jeg i hvert fald ikke gøre, men det betyder ikke, at vi fra socialdemokratiets side er modstander af, at man finder rimelige ordninger for oprettelse af medarbejderfonds i virksomhederne. Vi vil gerne se på dette i udvalget.

Glensgård (FP):

Forslaget til folketingsbeslutning om en speciel ordning for beskatning af erhvervsvirksomheders overførsel af værdier til medarbejder-

fonds er på linje med kristeligt folkepartis økoplan Q. Overskriften lyder som sød musik. Forslaget er imidlertid et forsøg på i popularitetens navn at gennemføre et for længst dødsdømt socialdemokratisk idéoplæg.

Der skal ikke herske tvivl om fremskridtspartiets syn på kapitalens fordeling. Kapitalen, der sammen med arbejdet danner grundstammen for en produktion, skal spredes så meget som muligt. Det ville være gavnligt, om alle i dette land havde kapitalinteresser i en eller anden form for erhvervsvirksomhed. Det bør være hverdagskost for familierne at følge med i aktie- og obligationskurserne. Fremskridtspartiet så derfor gerne, at det odiose skær, der hviler over aktier, andelsbreve og andre værdipapirer, blev fjernet. Sådanne papirer burde billedlig talt ligge til salg hos købmanden og slagteren. Det bør være en vare, der omsættes og investeres i, alt efter den enkelte families behov og ønsker.

Hvordan når vi så frem til et samfund, hvor det enkelte familiemedlem bliver aktiebesidder? Fremskridtspartiet vil i modsætning til kristeligt folkeparti ikke med lovinitiativer forsøge at gavne enkelte grupper. Hvorfor skal det at købe aktier gennem firmafonds begunstiges? Hvorfor skal det ikke være muligt at give arbejdsmand Petersen ret til at købe en aktie i sin nabos virksomhed på samme betingelser som dem, kristeligt folkeparti foreslår? Ja, kort sagt skal der ikke åbnes op for en urimelig skattebehandling ved køb og salg af aktier.

Forslaget fra hr. Jens Møller m. fl. vil kun yderligere forværre junglen af speciallovgivning. Jeg skal allerede på dette tidspunkt anmode forslagsstillerne om at udarbejde et notat til skatte- og afgiftsudvalget, hvori partiet nærmere uddyber det misbrug, der kan være tale om, jævnfør forslagsstillerens bemærkninger. Forslagsstillerne skriver i forslaget til folketingsbeslutning, at det kun skal gælde under visse omstændigheder. Hvilket misbrug tænker kristeligt folkeparti på? Skal følgende eksempel ikke omfattes af den speciallovgivning, kristeligt folkeparti fremlægger folketingsbeslutning om?

Eksemplet lyder således: 3 aktieindehavere, fabrikant Petersen med 980.000 kr. aktier, sagfører Nielsen med 10.000 kr. aktier og revisor Petersen med 10.000 kr. aktier, en indre kapitalværdi på 5 mill. kr. Det ønskes, at 49 pct. af virksomheden overdrages til medarbejderne

[Glensgård.]

i virksomheden, således at de 51 pct. af stemmerne forbliver hos f. eks. Petersens 2 børn. Tænker kristeligt folkeparti sig så, at der skal betales særlig indkomstskat af de 51 pct. af aktieoverdragelsen og ikke af de 49 pct.? Ønsker kristeligt folkeparti med dette forslag ikke, at samme skatteregler skal gælde, såfremt aktierne i førnævnte selskab overdrages ligeligt til alle medarbejderne enkeltvis, altså uden en egentlig medarbejderfond? Såfremt svaret er nej, må spørgsmålet til kristeligt folkeparti lyde: hvorfor ønsker partiet, at fonds skal have en særstilling i skattemæssig henseende?

Fremskridtspartiet vil i skatte- og afgiftsudvalget se nøje på forslaget, men som det foreligger på nuværende tidspunkt, er der ikke meget, der tyder på, at forslaget er egnet til at komme frem i dagens lys igen. Fremskridtspartiet ønsker en spredning af kapitalen, men det skal ikke ske gennem en særlovgivning på enkelte punkter, men ske meget mere generelt.

Ellemann-Jensen (V):

Mit partis ordfører, hr. Christophersen, kan desværre ikke være til stede, men på hans vegne kan jeg sige, at vi i venstre er enige i den grundtanke, der ligger bag det foreliggende forslag, nemlig at lette en spredning af ejendomsretten på frivillighedens grundlag. Vores interesse går dog først og fremmest i retning af den individuelle ejendomsret, sådan som det f. eks. sker ved udstedelse af medarbejderaktier, hvor allerede mellem 80.000 og 100.000 medarbejdere i danske selskaber har nydt godt af den gunstige skattemæssige behandling af denne form for spredning af ejendomsretten.

Det forslag, der ligger her, sigter vel først og fremmest imod at lempe overdragelse af virksomheder helt eller delvis til medarbejderne, f. eks. i forbindelse med generationsskifte, og dér kommer de ting, som hr. Grünbaum var inde på omkring udbyttedeling og sociale fonds, jo slet ikke ind i billedet.

Men forslaget bør vel også ses i en større sammenhæng, nemlig i relation til bestræbelserne i det hele taget på at udvide kredsen af ejere i dansk erhvervsliv, og samtidig hermed i relation til spørgsmålet om, hvordan man får skabt en anvendelig basis for at føre indkomstpolitik her i landet. Der er vel ingen tvivl om, at der består en nær sammenhæng imellem på den ene side mulighederne for at føre den ind-

komstpolitik, der er så nødvendig for at fremme beskæftigelsen og den samfundsøkonomiske balance her i landet i det hele taget, og på den anden side bestræbelserne på at udvide skaren af ejere i dansk erhvervsliv.

Specielt i disse dage er der mangt og meget, der tyder på, at de indkomstpolitiske rammer, som var opstillet for de kommende år, vil blive sprængt. Der var opstillet nogle mål for indkomstpolitikken, men der var ikke anvist nogen midler, og så er der vel ikke så meget at sige til, at målene nu, ligesom vores samfundsøkonomiske balance, synes at fortone sig i det fjerne. Derfor er der grund til at hilse ethvert initiativ, der bringer debatten ind på disse sammenhænge, velkommen.

Nu har vi i flere år ført en frustreret debat på basis af LOs og socialdemokratiets hensovede ØD-forslag, så det var vel på tide at komme videre i debatten. Jeg mindes, hvordan statsministeren for halvandet år siden ved åbningstalen her lovede, at der skulle nedsættes en ØD-kommission. Så kom LO-formanden, Thomas Nielsen, hjem på et af sine på det tidspunkt lejlighedsvis besøg her i landet og sagde, at det syntes han var en dårlig idé. Derfor fik vi ikke den ØD-kommission. Vi fik på et tidspunkt et arbejdsudvalg af embedsmænd, der mig bekendt heller ikke rigtig er kommet ind på sammenhængene imellem spredning af ejendomsretten og dette at føre indkomstpolitik.

Det forslag til folketingsbeslutning, der her er lagt frem, rammer kun et lille hjørne af debatten, men det kan dog vise sig at være et skridt henimod det, som et flertal i denne sal formentlig ville kunne samles om, om end ud fra vidt forskellige motiver, nemlig en spredning af ejendomsretten. Vi vil derfor bidrage til at give forslaget den grundige og seriøse udvalgsbehandling, som det fortjener. Vi vil oven i købet se på forslaget med velvilje. Til speciel orientering for hr. Ole Olsen kan jeg sige, at dette at se på en ting med velvilje altså ikke automatisk vil sige, at man vil stemme for det, men at man ikke automatisk viger tilbage fra det.

Stetter (KF):

Den konservative folketingsgruppe er principielt tilhænger af alle foranstaltninger, som fører frem til, at privat ansatte medarbejdere får større interesse og medansvar for deres arbejdsplads. Dette princip er udgangspunkt for de skattebegunstigelser, som gælder ved tegning

[Stetter.]

af medarbejderaktier i henhold til ligningslovens § 7 A. Denne lov blev gennemført af VKR-regeringen.

Den konservative gruppe er derfor velvilligt indstillet over for princippet og hensigten i det foreliggende beslutningsforslag, men det indeholder så mange uafklarede faktorer, at det er umuligt at overse rækkevidden af dets eventuelle gennemførelse. Jeg tænker bl. a. på juridiske og skattemæssige sider af sagen og på rent praktiske som f. eks. virkningen på den daglige ledelsesfunktion. Jeg kan heller ikke uden videre gennemskue, hvad princippet åbner af muligheder for misbrug. Det kan ikke nytte, at forslagsstillerne kalkulerer med, at der samtidig skal etableres en mængde kontrolfunktioner og administration, for det vil ikke blive accepteret; det er ikke den vej, vi skal.

Alt i alt kan den konservative gruppe ikke stemme for forslaget i den forelagte form. Det er uklart, og det er uræcist. Vi vil derimod gerne være med til at opfordre ministeren for skatter og afgifter til at udarbejde et notat om fordele og ulemper og misbrugsmuligheder i forbindelse med en sådan regel om, at overførsel af værdier til medarbejderfonds ikke medfører beskatning. Debatten kan derpå foregå på et mere realistisk grundlag.

Bollmann (CD):

CD anser ikke forslaget som et oplæg til en debat om ØD, men vi har stor sympati for bemærkningerne om, at økonomisk demokrati bør være frivilligt. Derudover skal jeg erindre om, at CD tidligere har foreslået oprettelse af sociale fonds, et forslag, der til dels går i samme retning. Det må erkendes, at det ud fra nærværende forslag er svært at se, hvad forslagsstillerne egentlig havde tænkt sig, herunder hvad begrebet »under visse omstændigheder« dækker, hvad begrebet »misbrug« dækker. Men som sagt vil CD gerne se nærmere på forslaget og gå positivt ind i et udvalgsarbejde.

Ole Olsen (SF):

Jeg er i den sjældne situation, at jeg sådan tilnærmelsesvis er dækket ind med, hvad skatte- og afgiftsministeren sagde. Der er ikke meget af det, der blev sagt, jeg ikke er totalt enig i.

Nu har jeg opdaget, at der står ordene »økonomisk demokrati« til allersidst – der står gan-

ske vist også »på frivillig basis« – og så må man jo tro forslagsstillerne på ordet, at det er for at lave et eller andet, som de selv opfatter som økonomisk demokrati.

Hele problemkredsen omkring økonomisk demokrati ser SF, som man sikkert ved, helt anderledes på, end kristeligt folkeparti gør. Vi mener først og fremmest, at det, der er behov for, er virksomhedsdemokrati, altså at man i langt højere grad lægger afgørelserne, som man siger, længere ned på gulvet. Jeg tror ikke, vi er så forfærdelig uenige med socialdemokratiet i, at det er et af formålene, ja, måske det vigtigste formål, med at ville lave ØD.

Vi er også indforstået med og mener, det vil være rimeligt at lave en central fond, som har karakter af en solidaritetsfond. Vi har set en del virksomhedsslagtninger, hvor en solidaritetsfond givetvis kunne have reddet disse virksomheder. Jeg tror også, at vi her mere eller mindre er enige med socialdemokratiet.

Endelig mener vi, at der må en ret høj grad af kapitalstyring til, for at et sådant kompleks, vi kan godt kalde det ØD, eller vi kan kalde det virksomhedsdemokrati, det er sådan set ligegyldigt, kan komme til at fungere effektivt. Det er vore ideer om denne problemkreds. Ser man på det lovforslag, der foreligger her, ja så må man sige, at det har det i hvert tilfælde, for at sige det blidt, ikke ret meget med at gøre. Det er da muligt, hvis vi kunne få gennemført ØD, at vi så måske kom på en eller anden lille sløjfe, hvor man kunne sige, at der måske eksisterede nogle problemer i denne retning.

Nu har socialdemokratiets ordfører, hr. Grünbaum, jo redegjort for, at der er særdeles gode muligheder, at man ikke er lukket særlig fast med de gældende regler, når det drejer sig om overdragelse til medarbejderfonds. Men skulle den problemstilling, som kristeligt folkeparti her har belyst, dukke op, ja så kunne vi selvfølgelig principielt ikke have noget imod at gå ind i det. Hvis vi kunne snakke ØD med kristeligt folkeparti, og dette var kristeligt folkepartis betingelse for at gå med til en ØD-ordning, ja, så skulle vi i hvert tilfælde ikke stille os på bagbenene i anledning af dette. Det tror jeg rolig jeg kan garantere. Men jeg er bange for, at det ikke rigtig er det, der er meningen fra kristeligt folkepartis side, og det vil nok bestemme den velvilje, vi nu kan mobilisere under udvalgsarbejdet. Jeg tør i hvert tilfælde slet ikke på forhånd love, at vi vil gå hen og stemme for det.

Fuglsang (DKP):

Jeg må straks sige, at jeg har svært ved at svinge mig op til den seriøsitet, som andre har stillet i udsigt med hensyn til forslaget her. Jeg kan næsten ikke få andet ud af det, end at forslagsstillerne på et givet tidspunkt er kommet til at tænke på, at der var noget, der hed ØD. Det er jo en debat, der fra tid til anden dukker op, og så har de tænkt sig, at so ein Ding müssen wir auch haben, og så ser vi altså resultatet på dette stykke papir.

Det er muligt, sådan som også ministeren lidt optimistisk håbede det, at man har forestillet sig, at man kunne puste lidt liv i den efterhånden lidt hendørende debat. Men hvordan man derudover forestiller sig, at dette ØD på frivillig basis skal komme til at virke, for slet ikke at tale om, på hvilken måde og i hvilket omfang medarbejderne skulle sikre sig indflydelse, får man i dette forslag endnu mindre at vide om end i andre lignende forslag, vi har været præsenteret for i tidens løb.

Derfor kan jeg kun sige, at vi er yderst skeptiske over for dette forslag, næsten lige så skeptiske, som vi er over for fremskridtspartiets tanker om, at arbejdsmand Petersen virkelig skulle kunne købe sig indflydelse ved at købe aktier hos købmanden. Det er næsten det samme som at tro, at man kan købe sig indflydelse på postvæsenet ved at gå hen og købe et frimærke.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der er allerede adskillige ordførere, der har udtalt, at de har megen sympati for den betragtning og den tanke og den idé, der ligger bag ved kristeligt folkepartis forslag til folketingsbeslutning. Da alle andre er i så godt humør, skal jeg da slutte op i koret og sige, at så vidt jeg kan skønne, har jeg også megen sympati for den idé, der ligger bag ved dette beslutningsforslag. Når jeg siger »så vidt jeg kan skønne« er det fordi jeg må føje til, at bemærkningerne ikke gør det så forfærdelig klart, hvad det egentlig er, man vil opnå. Hr. Grünbaum har jo heroppe gennemgået en række muligheder, men jeg vil gerne være med til, som det er blevet sagt fra andre ordførere her i eftermiddag, velvilligt at se på hele området i udvalget.

Fremskridtspartiets ordfører sagde heroppe, at han ikke ville være med til at røre ved noget af dette; det skulle være sådan, at det var lige så naturligt for arbejdsmand Petersen at købe

aktier i sin nabos virksomhed. Ja, jeg ville da også ønske, dels at arbejdsmand Petersen havde så høj en løn, at han kunne gøre det, dels at han følte det naturligt at anbringe sine penge i aktier. Det måtte han da gerne.

Det, som, så vidt jeg kan skønne, ligger bag ved dette forslag, er nu noget helt andet – og det undrer mig såmænd ikke så meget, at fremskridtspartiet ikke har begrebet et levende suk af det – nemlig dette at genskabe den nære forbindelse mellem den ansatte og hans arbejdsplads. Det er jo det, som ligger bag ved det, og det er det, som gør det sympatisk, og det, som peger frem mod et samfund, der er meget bedre end det, vi kender. Det er den tanke, jeg gerne vil støtte, og det kan vel i og for sig kun være en beroligelse, at fremskridtspartiet slet ikke kan se noget væsentligt i en sådan tanke.

Hjørtlund Christensen (DR):

Umiddelbart set er der mange gode intentioner bag ideen. De virker dog på mig som en slags propaganda mod regeringens ØD-forslag, hvad jeg principielt ikke kan have noget imod, men retsforbundet kan ikke deltage i skattebegunstigelser til hverken erhvervslivet eller medarbejderfonds.

Der kan stilles mange spørgsmål i sagen, f. eks. hvad med de virksomheder, der ikke har økonomisk mulighed for at etablere disse fonds? Skal arbejderne forlade disse virksomheder? Forslaget vil medføre en ulige stilling med hensyn til disse muligheder på baggrund af netop de ting, som bliver mere og mere udbredt, jo flere love vi får af den art.

Jeg ville gerne have kunnet give tilslutning til forslaget, men da det har en sådan karakter, at det ikke kan stå alene i den øvrige skattejungle og ikke kan undgå at begunstige nogle borgere på andres bekostning, kan retsforbundet ikke være med.

Ordføreren for forslagsstillerne (Jens Møller) (KrF):

Igennem de sidste 20–30 år har det været en politisk opgave at prøve på at skaffe en vis uligning i indkomsterne i dette land. Vi er kommet et godt stykke hen ad vejen gennem sociale tilskud og gennem progressiv beskatning, men vi er ikke færdige endnu. Jeg tror, vi er ved at komme til det tidspunkt, hvor vi må sige, at der er en anden side af sagen, der er mindst lige så vigtig, og det er det, man kunne kalde en udjævning af ejendomsretten eller en

[Jens Møller.]

spredning af ejendomsretten til langt flere mennesker.

Når det er ved at blive vigtigt, så er der mange grunde til det. Dels er det ganske simpelt for at få vores erhvervsliv til at fungere til gavn for os alle sammen, dels er det for at modarbejde den fremmedgjorthed, som mange arbejdere i dag føler ved at arbejde i store virksomheder, der ejes af andre, store virksomheder, hvor de bare laver en enkelt lille funktion og ikke kan se nogen mening og helhed i det, de foretager sig.

Socialdemokratiets og LOs forslag til økonomisk demokrati er et forsøg på at gribe denne sag an, men desværre er det gået sådan, at socialdemokratiet tilsyneladende har låst sig temmelig hårdt fast i dette forslag, og da vi jo er et flertal i dette ting, der ikke kan gå med til det under disse omstændigheder, så er det, som om denne debat er gået i stå.

I kristeligt folkeparti har vi selv fremsat vores forslag til løsning af disse problemer i det, vi kalder lønmodtagernes medengagement. Et af de første punkter i dette arbejdsprogram går ud på, at man bør fjerne de ting i lovgivningen, der stiller sig hindrende i vejen for, at man ad frivillig vej kan indføre en form for økonomisk demokrati i de enkelte virksomheder. Det forslag til folketingsbeslutning, der foreligger her, er netop et forsøg på at gøre det, fjerne en hindring for, at man ad frivillig vej kan indføre en sådan medejendomsret i den enkelte virksomhed.

Baggrunden for det er, at den særlige indkomstskat ved salg af aktier normalt beregnes efter det, der hedder aktiekursen, uanset hvad den reelle overdragelsespris er. Der bliver således i mange tilfælde, hvor der mere eller mindre er tale om gave, tale om beskatning af en fiktiv indtægt. Det er ved at være et moralsk spørgsmål, om staten kan fortsætte med at arbejde med dette begreb »fiktiv indtægt«, efter at ordet »fiktiv« jo i anden forbindelse er blevet stemplet temmelig hårdt. Egentlig burde reglerne ændres totalt, som det også er blevet sagt fra anden side, sådan at denne beskatning beregnedes efter den reelle overdragelsespris og ikke efter en fiktiv fastsættelse.

Det er imidlertid meget vanskeligt at overskue hele dette område og se, hvad det kan medføre af skjulte modydelser og den slags ting, så derfor har vi i dette tilfælde holdt os til det helt specielle tilfælde, hvor der er tale om

overdragelse af virksomheder til medarbejder-ejede fonds. Det er så lille et område, at det er til at overse, og samtidig er det en måde at tage hul på problemet på omkring det frivillige økonomiske demokrati i den enkelte virksomhed. Som det er nu, hindres det jo ofte af denne beskatning af gaven.

Det er blevet indvendt, at der er nogle uklarheder i dette forslag til folketingsbeslutning. Jeg skal gerne medgive, at det er ikke særlig detaljeret, og at der måske også kan være visse uklarheder i det. Det er netop derfor, det er lavet som et forslag til folketingsbeslutning, for at vi kan få lejlighed til i udvalget, hvor vi kan få regeringens ekspertise stillet til rådighed, virkelig at kulegrave disse ting og så ud fra det, der kommer ud af det, fremsætte et forslag, som forhåbentlig kan udarbejdes som lovforslag af regeringen.

Kristeligt folkeparti er ikke modstander af individuel aktiebesiddelse. Det er da helt i orden, hvis mennesker ønsker at købe aktier og eje dem, men dette er bare noget andet. Det er ikke en modsætning, det er noget, der må kunne vokse og leve side om side. Det er vigtigt for os, at der her som på alle andre områder er så mange valgmuligheder som muligt for det enkelte menneske.

Det, der er tale om her, er netop en kollektiv ejendomsret for de til enhver tid ansatte i virksomheden. Derved hindres jo, at denne ejendomsret spredes ud igen, efterhånden som folk flytter, og det sikres, at det netop er de mennesker, der til enhver tid er ansat og arbejder dér, der har denne ejendomsret til virksomheden, der får udbytte af det arbejde, der gøres, der har ansvaret for de beslutninger, der tages, og alt sammen på frivillig basis.

Vi har ikke noget imod – tværtimod – om dette skulle kunne medføre, at vi igen kunne få taget hul på debatten om medejendomsret, medarbejderudbytte, medansvar i virksomhederne for de ansatte. Vi tror, det er en vigtig sag at komme i gang med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtages uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis

[Første næstformand.]

ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om tinglysning af kapitalværdistigninger på jord og faste ejendomme som en offentlig prioritet [af Freddy Madsen m. fl.].

(Lovforslag nr. L 34. Fremsat 8/3 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

DKP har igen fremsat dette forslag, som vi kender fra tidligere. Lovforslaget går kort fortalt ud på, at der af al fast ejendom skal svares en afgift til det offentlige, som skal tinglyses på ejendommen som en prioritet. Denne afgift beregnes som forskellen mellem på den ene side den offentlige vurdering ved 16. alm. vurdering og på den anden side kommende vurderinger eller købesummer, og der gives et fradrag, der svarer til den almindelige prisstigning. Forslaget er helt identisk med det forslag, som DKP fremsatte i folketingssamlingen 1975-76, dog har man ajourført under hensyntagen til, at der nu her efter den 1. april foreligger en 16. alm. vurdering. Den foreligger altså ikke endnu, men den er igangsat med virkning her fra den 1. april.

Den daværende skatteminister, min forgænger, og ordføreren for socialdemokraterne kritiserede forslaget for en række uklarheder i detaljen, men tilkendegav en vis principiel velvilje over for forslaget, således som det forelå. Man mente, det var lidt uklart, hvorledes de prioriteter, der skal tinglyses, skal stilles i prioritetsordenen, og det var lidt uklart, hvordan man skulle beregne afgiften. Men man gav også tilsagn om at medvirke til en grundig drøftelse og vurdering af de problemer omkring de meget store stigninger på fast ejendom, som de fleste af os erkender.

Jeg kan helt tilslutte mig både min forgænger og den tidligere socialdemokratiske ordførers kritik og deres tilsagn. Nu ligger det imidlertid således, at socialdemokraterne sammen med de øvrige augustforligspartier er inde i en dybtgående overvejelse i forbindelse med den

særlige indkomstskat, idet vi jo har forpligtet os til at se på spørgsmålet, hvor der foreligger særlig store kapitalgevinster og problemer i den forbindelse, og underkaste det en rimelig beskatning, hvor disse særlig store kapitalgevinster foreligger. Disse drøftelser er vi i gang med. De er ikke færdiggjort, men så snart de er færdiggjort, vil vi naturligvis vende tilbage til folketinget hermed.

Grünbaum (S):

Det er tredje gang, dette forslag fremsættes, og for mit vedkommende kunne jeg nøjes med at henvise til Folketingets Forhandlinger 1975-76, sp. 3725-3729, men det vil jeg nu ikke nøjes med.

Der er to problemer i dette. Det ene problem er vel nok det afgørende, nemlig at medvirke til en mere jævn formuefordeling her i landet. Det er en meget vigtig side af sagen, som vi er dybt interesserede i, og vi mener, at forslaget her er positivt. Forslaget har absolut en positiv hensigt ved at foreslå tinglysning som en offentlig prioritet af den del af værdistigningen, der ligger ud over den almindelige prisstigning. Dette har vi også udtalt vores positive indstilling over for tidligere, og det vil jeg gerne gøre igen. Vi vil gerne være med til at se på det. Vi tror bare ikke, at det er nogen egentlig løsning på dette problem. Der hører betydelig mere til.

Det andet problem, som har været fremme mange gange med hensyn til kapitalgevinsterne – og de er jo meget store, det må vi indrømme, særlig når vi ser på de 4-årige vurderinger – er den mulighed for optagelse af lån og dermed belastning af kapitalmarkedet, måske oven i købet til en udvidelse af forbruget, der ligger her. Her mener jeg at kommunisternes forslag ikke er særlig godt. Jeg vil endda tro, at det er ringere end det, vi har i øjeblikket, med den kapitalvindingsskat, vi har. I virkeligheden er kommunisternes forslag, som jeg også nævnte det forrige gang, et uhyre moderat, et fantastisk moderat forslag. Hvis jeg var medlem af et af de borgerlige partier, tror jeg nok, jeg ville tage imod det med kyshånd.

Det er kun den del af værdistigningen, der ligger ud over den almindelige prisstigning i samfundet, man overhovedet vil ramme, men det må jo så til gengæld betyde, at kapitalvindingsskatten, som vi nu har, skal ophæves, i hvert fald fra 16. alm. vurdering, som man tager udgangspunkt i her. Og så skal man ikke